

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 26/8/ 2016
 Αριθμ. Πρωτ.: 723

Προς:

Βουλή των Ελλήνων

Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου

✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Έλεγχοι του ΕΦΕΤ σε γεύματα που διανέμει το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε σχολεία»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση ΑΚΕ 6146/420/13-6-2016

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση ΑΚΕ που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Β. Κεγκέρογλου, Ε. Χριστοφιλοπούλου, Μ. Τζελέπης, Δ. Κωνσταντόπουλος, Α. Λοβέρδος** και **Κ. Σκανδαλίδης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στο πλαίσιο του Πιλοτικού Προγράμματος «Σχολικά Γεύματα» του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ζητήθηκε η συμβολή του ΕΦΕΤ με δειγματοληπτικό έλεγχο γευμάτων, στις 9/05/2016, στο 4ο Δημοτικό Σχολείο Ταύρου. Άμεσα κλιμάκιο ελέγχου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής μετέβη στο εν λόγω σχολείο, όπου ελήφθησαν δύο δείγματα:

1. έτοιμο γεύμα (ρύζι με κοτόπουλο) με αριθμό δείγματος 144/16 και
2. σαλάτα πράσινη (μαρούλι-ρόκα) με αριθμό δείγματος 145/16.

Τα δείγματα εστάλησαν στο Κεντρικό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας (Κ.Ε.Δ.Υ.) για μικροβιολογικές αναλύσεις. Σημειώνεται ότι τα δείγματα που ελήφθησαν ήταν τα γεύματα που θα δίνονταν την ίδια μέρα στους μαθητές του προαναφερόμενου σχολείου και είχαν παραληφθεί από το σχολείο στις 11:30 π.μ. Κατά τον έλεγχο παρίσταντο δύο εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και επιδόθηκε το με αριθμό 69/09-05-2016 δελτίο αποστολής του Κοινωνικού Συνεταιρισμού Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ» προς το σχολείο. Όσον αφορά στην εταιρεία παρασκευής, υπεδείχθη σύμφωνα με τα αναγραφόμενα επί του δελτίου αποστολής.

Στις 09/05/16 και ώρα 12:30' η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής διενήργησε τακτικό έλεγχο (μη στοχευμένο) στην επιχείρηση «DAILY FRESH». Σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΟΠΣ 2016.04245/10-05-16 έκθεση ελέγχου, διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις των Κανονισμών 852/04 και 1169/11. Οι μη συμμορφώσεις αυτές δεν έθεταν σε κίνδυνο τη Δημόσια Υγεία, απαιτούσαν τη λήψη διορθωτικών ενεργειών και διατυπώθηκαν έγγραφες συστάσεις με ορισμό επανελέγχου σε εύλογο χρόνο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1.α του Νόμου 4235/14. Από τον έλεγχο

προέκυψε ότι μεταξύ των πελατών της «DAILY FRESH» είναι και ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ».

Στις 13/05/2016, το Κ.Ε.Δ.Υ., κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με την Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής και ενώ οι εργαστηριακές αναλύσεις βρίσκονταν σε εξέλιξη, ενημέρωσε ότι διαφαίνεται η ύπαρξη προβλήματος στα αναλυθέντα δείγματα. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 4187/17-05-16 συνοπτικό έντυπο ελέγχου, την ίδια μέρα, ήτοι 13/05/16, κλιμάκιο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής μετέβη στη διεύθυνση που αναγραφόταν στο δελτίο αποστολής του Συνεταιρισμού «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ». Δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος διότι το γραφείο του συνεταιρισμού ήταν κλειστό. Παράλληλα, την ίδια μέρα, ενημερώθηκε, τηλεφωνικώς, η αρμόδια υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τα προβλήματα που διαφαίνονταν στα δείγματα, για τον έλεγχο που είχε διεξαχθεί στην επιχείρηση «DAILY FRESH», ότι είχαν διατυπωθεί συστάσεις, καθώς και ότι θα διενεργούνταν έλεγχος στον Συνεταιρισμό «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ».

Στις 16/05/16, η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής επικοινωνήσε, τηλεφωνικώς, με την εταιρεία «DAILY FRESH» για να αποστείλει συμπληρωματικά στοιχεία της διαδικασίας παραγωγής, τα οποία απεστάλησαν την ίδια μέρα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στις 16/05/16, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με τον Συνεταιρισμό «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ», απεστάλησαν, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, διάφορα νομιμοποιητικά έγγραφα του συνεταιρισμού.

Στις 17/05/16, πραγματοποιήθηκε έλεγχος στον Συνεταιρισμό «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ». Σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΟΠΣ 2016.04526/19-05-16 έκθεση ελέγχου, οι ελεγκτές ενημέρωσαν τα παριστάμενα μέλη του εν λόγω Συνεταιρισμού για τις απαιτήσεις της Νομοθεσίας τροφίμων, για την ανάγκη ενημέρωσης των υπεύθυνων των σχολείων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, καθώς και για την ορθή διαχείριση των γευμάτων από την ώρα της παράδοσης έως την ώρα της κατανάλωσης. Επίσης, οι παριστάμενοι ενημερώθηκαν για την πρωτοβουλία της Διοίκησης του ΕΦΕΤ, προκειμένου να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες στις βασικές αρχές της υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων των εθελοντών που ασχολούνται στην παρασκευή και, γενικότερα, τη διαχείριση συσσιτίων για πρόσφυγες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Σε συνέχεια του ελέγχου, ο Συνεταιρισμός απέστειλε, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, επιπλέον έγγραφα που αφορούν στη σύμβαση με το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και την Εθνική Τράπεζα, καθώς και τη συμφωνία συνεργασίας του ιδίου με την επιχείρηση «DAILY FRESH».

Στις 18/05/16, απεστάλησαν στην Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής, μέσω τηλεομοιοτυπίας, τα αποτελέσματα των μικροβιολογικών αναλύσεων από το Κ.Ε.Δ.Υ., σύμφωνα με τα οποία στο δείγμα 144/16 (γεύμα ρύζι με κοτόπουλο) βρέθηκε *Bacillus cereus* σε όλα τα υποδείγματα και στο δείγμα 145/16 (σαλάτα πράσινη: μαρούλι-ρόκα) βρέθηκε *E. Coli*. Τα αποτελέσματα διαβιβάστηκαν στη Διεύθυνση Εργαστηριακών Ελέγχων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΕΦΕΤ, προκειμένου να χαρακτηριστούν, καθόσον ο *Bacillus cereus* δεν περιλαμβάνεται στα μικροβιολογικά κριτήρια για τα τρόφιμα στον Κανονισμό 2073/2005, όπως ισχύει.

Με βάση το υπ' αριθ. ταυτ.7391/23-05-16 έγγραφο της Διεύθυνσης Εργαστηριακών Ελέγχων, το δείγμα ρύζι με κοτόπουλο χαρακτηρίζεται μη ασφαλές - επιβλαβές για την υγεία [Ν. 4235/2014, άρθρο 1, παρ. 8 και ΚΑΝ. (ΕΚ) 178/2002, άρθρο 14], ενώ για το δείγμα σαλάτα (μαρούλι-ρόκα), η *Escherichia Coli* αποτελεί δείκτη υγιεινής της παραγωγικής διαδικασίας και των πρώτων υλών με βάση τον Κανονισμό 2073/2005 Κεφ.2, παρ. 2.5.

Στις 24/05/16, με το υπ' αριθ. 4377/24.05.16 έγγραφο, έγινε επίσημη ανακοίνωση των εργαστηριακών αποτελεσμάτων στις εταιρείες «DAILY FRESH» και Κοι.Σ.Π.Ε. «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ» και, παράλληλα, την ίδια ημέρα, με το υπ' αριθ. 4378/24.05.16 έγγραφο, ενημερώθηκαν επίσημα για τα εν λόγω αποτελέσματα το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων, καθόσον το πρόγραμμα αφορούσε οκτώ (8) σχολεία.

Οι ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων εστάλησαν στα Αστυνομικά Τμήματα (Α.Τ.) Ν. Ψυχικού και Κυψέλης προς επίδοση στις εταιρείες «ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ & ΣΙΑ Ε.Ε.» με δ.τ. «DAILY FRESH» και Κοι.Σ.Π.Ε. «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ», αντίστοιχα.

Σε συνέχεια του υπ' αριθ. 7391/23.05.16 εγγράφου της Διεύθυνσης Εργαστηριακών Ελέγχων και των στοιχείων που είχαν συγκεντρωθεί από την Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής σχετικά με τα στάδια και τους εμπλεκόμενους στο πρόγραμμα σίτισης μαθητών, διενεργήθηκε έλεγχος στην επιχείρηση «DAILY FRESH» στις 24/05/16 και ώρα 08:00 π.μ. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΟΠΣ 2016.04770/26-05-16 έκθεση ελέγχου, διαπιστώθηκε μερική συμμόρφωση της επιχείρησης σε σχέση με τα ευρήματα του από 9-05-2016 ελέγχου. Επιπλέον, στον στοχευόμενο έλεγχο παρασκευής και διανομής γευμάτων για τη σίτιση μαθητών, διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις προς τις απαιτήσεις του άρθρου 5 του Καν. 852/04. Την ίδια ημέρα, η επιχείρηση προέβη άμεσα στη λήψη όλων των δυνατών διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με τις αρχές του συστήματος αυτοελέγχου - HACCP και τις προφορικές συστάσεις συμμόρφωσης που δόθηκαν κατά τον έλεγχο, τις οποίες κοινοποίησε η εταιρεία στην Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής και εγγράφως στις 26/05/16. Οι μη συμμορφώσεις που καταγράφηκαν και οι οποίες δεν έθεταν σε κίνδυνο τη Δημόσια Υγεία, απαιτούσαν τη λήψη διορθωτικών ενεργειών. Ως εκ τούτου, διατυπώθηκαν έγγραφες συστάσεις με ορισμό επανελέγχου σε εύλογο χρόνο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1.α του Νόμου 4235/14.

Στις 26/05/2016, η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής απέστειλε το υπ' αριθ. 4440/26-05-2016 ενημερωτικό σημείωμα στο Γραφείο Προέδρου με τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης. Την ίδια ημέρα, με το υπ' αριθ. 7831/26-05-16 έγγραφο από Γραφείο Προέδρου προς το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης απεστάλη ο πλήρης φάκελος των ενεργειών της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής μέχρι την ημέρα εκείνη (η υπόθεση δεν είχε ολοκληρωθεί) για περαιτέρω ενημέρωση και λήψη των αναγκαίων ενεργειών από πλευράς υπευθύνων προγράμματος.

Στις 14/06/2016, απεστάλη στην Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής το υπ' αριθ. 1020/5806/3-α/06.06.16 αποδεικτικό επίδοσης από το Α.Τ. Ψυχικού στην εταιρεία «ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ & ΣΙΑ Ε.Ε.» και αναμένεται το αποδεικτικό επίδοσης από το Α.Τ. Κυψέλης στον Κοι.Σ.Π.Ε. «ΑΘΗΝΑ-ΕΛΠΙΣ» για να ολοκληρωθεί η υπόθεση για τις περαιτέρω ενέργειες διοικητικών και ποινικών κυρώσεων.

Υπογραμμίζεται ότι, όπως έχει αναφερθεί στην υπ' αριθ. 4377/24.05.16 ανακοίνωση εργαστηριακού αποτελέσματος, θα δρομολογηθούν διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων μόλις ολοκληρωθεί η υπόθεση, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 3 και 23 του Νόμου 4235/14 και, συγκεκριμένα, στο άρθρο 23 παρ.2β (τομέας τροφίμων), σημείο 6, που αφορά παραγωγή, διακίνηση, διάθεση μη ασφαλών τροφίμων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 14 του Καν. 178/02 και εξειδικεύονται στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 1 του παρόντος. Επιπλέον, η υπόθεση θα αποσταλεί στην αρμόδια Εισαγγελία Πρωτοδικών για ποινικές κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 του Νόμου 4235/14 για παραγωγή,

εισαγωγή, αποθήκευση, διακίνηση ή διάθεση στην κατανάλωση τροφίμων, τα οποία, κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής, είναι επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου.

Σημειώνεται ότι η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής δεν ενημερώθηκε για καταγγελίες κρουσμάτων γαστρεντερίτιδων. Από τον έλεγχο, στις 24/05/2016, στην εταιρεία «DAILY FRESH» προέκυψε ότι η επιχείρηση, στις 22/04/16, έγινε δέκτης παραπόνου για εμφάνιση γαστρεντερολογικών προβλημάτων σε πέντε (5) παιδιά του δημοτικού σχολείου Ταύρου που κατανάλωσαν γεύματα στις 21/04/2016. Δεν δόθηκαν στον ΕΦΕΤ και δεν υπάρχουν στοιχεία στην υπόθεση εάν το παράπονο αφορά στο 4^ο ή στο 5^ο Δημοτικό Σχολείο που συμμετείχε στο πρόγραμμα.

Επίσης, με βάση τη σύμβαση, τα προσαρτημένα παραρτήματα αυτής και τη συμφωνία συνεργασίας των διαφόρων μερών, η εταιρεία «DAILY FRESH», ως υπεύθυνη για την παρασκευή, διανομή και διάθεση των σχολικών γευμάτων για τα οκτώ (8) δημοτικά σχολεία, προέβη στις διορθωτικές ενέργειες που υπεδείχθησαν όσον αφορά στο σύστημα αυτοελέγχου – HACCP, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα και τα στοιχεία της υπόθεσης.

Σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εργαστηριακών Ελέγχων της Κεντρικής Υπηρεσίας, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εφαρμογής του Κανονισμού 178/2002, άρθρο 10, «Ενημέρωση του κοινού», η έκδοση σχετικού με την αποφυγή του κινδύνου “Δελτίου Τύπου” είναι μη συμβατή, καθόσον το εν λόγω τρόφιμο αφορά σε μη προσυσκευασμένο, έτοιμο γεύμα “ρύζι με κοτόπουλο”, το οποίο καταναλώθηκε κατά τον χρόνο λήψης του δείγματος, ενώ οι χρονικές απαιτήσεις για τον εργαστηριακό προσδιορισμό του βακτηρίου *B. cereus* στο ληφθέν δείγμα αφορούν σε χρόνο μερικών ημερών.

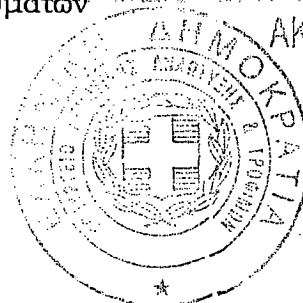
Τέλος, επισημαίνεται ότι ο ΕΦΕΤ δεν συμμετείχε σε καμία φάση επεξεργασίας και υλοποίησης του ανωτέρω πιλοτικού προγράμματος και η εμπλοκή του περιορίστηκε σε έλεγχο γευμάτων μιας ημέρας σε συγκεκριμένο σχολείο, μετά από σχετικό αίτημα του αρμοδίου Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης-Γραφ. κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων-Γραφ. κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Υγείας-Γραφ. κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου
5. Βουλευτή κα Ε. Χριστοφιλοπούλου
6. Βουλευτή κ. Μ. Τζελέπη
7. Βουλευτή κ. Δ. Κωνσταντόπουλο
8. Βουλευτή κ. Α. Λοβέρδο
9. Βουλευτή κ. Κ. Σκανδαλίδη

Π. Μαγάλος